

4 / Venres, 12.I.1996 / O Correo Galego

GALERÍA DE ARTE

Memorias de ultratumba

O espacio incomparable da Igrexa de San Domingos de Bonaval foi elixido expresamente por Christian Boltanski para viaxar ó mundo dos mortos. O artista francés fixo unha posta en escena de impacto, de choque repentina que produce un sobrecollemento emocional. A mostra parece soar tralos acordes da marcha fúnebre de Chopin, e condúcirmos cara ó país das lembranzas porque o mesmo que esta peza musical tamén a obra deste artista nos trae ó maxín vivencias pasadas que renacen indefectiblemente.

Estas pezas volumétricas non poderían quedar colocadas en lugar máis apropiado, xa que amén de estaren, xa de por si, cargadas de contido relixioso, ó situálas nun espacio cristán, a transcendentalidade da obra, faise ainda máis patente. En este marco onde os obxectivos adquiren a súa función, pensemos nesas caixas de galletas de antano, foron colocadas unhas enriba doutras, de tal modo que conforman ataúdes, cada unha delas leva unha fotografía de algúen, un ser anónimo que xa non está aí e que non vai estar. Desta maneira logrou viaxar como Orfeo á illa dos mortos e trouxo-nos-la súa memoria, é a memoria de miles de persoas

que pasaron polo mundo e que deixaron unha pegada moi pequena nun casos, enorme noutrous. As caixas de latón, son elementos recurrentes na produción de Boltanski que lle permiten rexistrar unha mensaxe expressiva, directa.

Os espacios da Igrexa adquieren da man do artista unha densidade ambiental que incide directamente na sensibilidade. Así, os insigues galegos que habitán os sepulcros desta solemne arquitectura parecen que abandonan os seus leitos e se converteñen en sombras axexantes, esqueletos con gadanñas, iconografías mortuorias que nos falan da vaidade do terrenal e da súa caducidade. Unha mostra diso é a instalación dun anxo na cúpula. O anxo, mellor a sombra do anxo, aparece e desaparece. E é que toda a mostra tende a estar baixo o espírito da performance, a representación pasa case inmediatamente para que perdure a lembranza. A lembranza é tamén o que nos queda ó ver espaleados Polo chan abrigos, ready-mades Duchampianos que rememoran unha catástrofe que deixou uns símbolos, unhas vítimas. É como toca-la carne da humanidade e recolle la alma da historia passada.

Fátima Otero